

Vergaderjaar 2024–2025

35 561

Parlementaire enquête aardgaswinning in Groningen

Nr. 68

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 maart 2025

Groningen en Noord-Drenthe moet een aantrekkelijke regio zijn en blijven om te werken, leren, studeren, innoveren en investeren. Er wordt geïnvesteerd in economische versterking van deze regio. Daar staat het kabinet voor. Wij zijn dan ook verheugd uw Kamer de concept Economische Agenda voor Groningen en Noord-Drenthe aan te kunnen bieden. Voor deze Agenda en de uitvoering is er nauwe ambtelijke afstemming en samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken. Op 6 maart presenteert kwartiermaker Jakob Klompien, samen met de dertien betrokken gemeenten, de provincie Groningen en het Rijk, vertegenwoordigd door de Staatssecretaris Herstel Groningen, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Economische Zaken, de concept Economische Agenda in Stadskanaal.

Toekomstbeeld 2056

De lat ligt hoog. Deze Economische Agenda moet grote, structurele verbeteringen in de economische structuur van de regio realiseren. Alle Groningers en Noord-Drenten moeten hiervan de vruchten kunnen plukken, ook Nederland en Europa. Het doel is om binnen één generatie tenminste op het nationaal gemiddelde te komen op relevante indicatoren van Brede Welvaart. Het doel is ook dat de regio een innovatieve en toekomstbestendige economie combineert met een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

Samenwerking en het versterken van ecosystemen zijn belangrijke pijlers van een sterk economisch profiel. Samenwerking tussen bedrijven, landelijke en regionale en Europese overheden, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners. De economische kracht van de regio wordt enerzijds gevoed door regionale economische clusters

zoals Chemport Europe, een Life Sciences & Health ecosysteem en een toekomstbestendig digitaal ecosysteem. Anderzijds wordt de economische kracht gevoed door talentbehoud en -ontwikkeling, ondersteund door excellent onderwijs en sterke campussen. Dit jaagt innovaties en bedrijvigheid in bloeiende sectoren zoals gezondheid, duurzame energie, landbouw en vrijetijdseconomie aan.

Hoofddoel en inzet van de concept Economische Agenda

Voor de Economische Agenda heeft het kabinet in Nij Begun de komende dertig jaar € 100 miljoen per jaar beschikbaar gesteld, evenals een eenmalige impuls van € 250 miljoen. De Agenda is een richtinggevend investeringskader voor toekomstige besluitvorming over de inzet van deze middelen. Daartoe wordt nog een afwegings- en beoordelingskader uitgewerkt. Dit biedt Groningers en Noord-Drenten de kans om te profiteren van een toename van regionaal verdienvermogen, bevordering van ondernemerschap en innovatie, evenals het beter behouden en benutten van talent en kennis in de regio. In de praktijk betekent dit meer bedrijven en meer ruimte voor economie via herstructurering van bedrijventerreinen, meer export, meer investeringen, een verbeterd ondernemingsklimaat, meer valorisatie en meer duurzame ecosystemen waarin ondernemers, kennisinstellingen en overheden elkaar nog beter weten te vinden.

De Economische Agenda draagt samen met de Sociale Agenda bij aan het doel om de Brede Welvaart te verhogen. Met de Economische Agenda wordt invulling gegeven aan de motie van het Kamerlid Van Wijngaarden c.s. die oproept om een lange termijn investeringsagenda op te stellen.¹ Het commitment van het Rijk wordt vastgelegd in de Wet Groningen. Deze wet ligt nu voor advies bij de Raad van State en wordt op een later moment bij uw Kamer ingediend.

De Economische Agenda betreft geen opsomming van te financieren projecten. Richtinggevende keuzes in structuurversterking zijn wel gemaakt. Voor de gewenste ontwikkeling wil de Agenda fors investeren in campussen, daar waar bedrijfsleven, onderwijs en kennis elkaar vinden en innoveren. Bovendien geldt dat in Noord- Midden- en Oost-Groningen de economische dynamiek anders is dan rondom de stad Groningen, in het Westerkwartier en in de Noord-Drentse gemeenten. Daarom moeten regionale centra hun economische functie blijven vervullen. Ook op het gebied van vrijetijdseconomie ligt een grote kans om de verbetering van het landschap, erfgoed en cultureel aanbod te verbinden aan economische activiteiten. De middelen van de Economische Agenda zijn niet ter vervanging van reguliere publieke investeringen in grootschalige infrastructuur, openbaar vervoer en woningbouw.

Totstandkoming van de Economische Agenda

Deze Economische Agenda is een gezamenlijk product van regio en Rijk. In april 2024 is de kwartiermaker met een team uit de regio en van het Rijk aan de slag gegaan. Daarbij werden door het team en de kwartiermaker vele gesprekken gevoerd met ondernemers, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, experts, inwoners, jongeren, gemeenten, provincies en het Rijk. Daaruit blijkt telkens de noodzaak van deze Economische Agenda voor het verbeteren van de economische structuur van de regio.

¹ Kamerstuk 35 561, nr. 20.

Uitvoeringsstructuur en uitvoeringsprogramma (financieringsinstrumenten en monitoring)

Om daadwerkelijk aan de slag te kunnen met de uitvoering van de Agenda, worden tot 1 januari 2026 een uitvoeringsstructuur en -programma uitgewerkt die borgen dat middelen effectief, doelmatig en transparant worden ingezet binnen een effectieve samenwerking tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen. De uitvoeringsstructuur moet sturen op lange termijn doelstellingen en moet ruimte bieden om flexibel in te springen op onvoorziene kansen. Het uitvoeringsprogramma vertaalt de thema's uit de Economische Agenda naar activiteiten en interventies. Tevens biedt het inzicht in benodigd instrumentarium en passende financieringsstrategie voor de beschikbare middelen uit *Nij Begun*. Daarin zal ook het exacte kasritme worden bepaald.

De monitoring van de Agenda is gekoppeld aan de doelen van de agenda met daaronder meetbare indicatoren van Brede Welvaart, zoals arbeidsproductiviteit en talentbehoud. De monitoring zal onderdeel gaan vormen van het bredere gesprek dat regio en Rijk blijvend voeren in het kader van de Staat van Groningen.

Vervolgproces

Op 4 maart namen de colleges van de provincie Groningen en de Groningse en Noord-Drentse gemeenten een positief besluit over de concept Economische Agenda. Ook het Rijk neemt nu dit besluit. De raden en staten kunnen zich tot 24 april buigen over de Agenda en bij hun eigen college hun zienswijze kenbaar maken. Vervolgens zal na besluitvorming door de regio en het Rijk medio juni de Economische Agenda definitief zijn.

Met de Economische Agenda leggen we een stevige basis voor een duurzame en veerkrachtige economie voor Groningen en Noord-Drenthe. Wij vertrouwen erop dat deze breed gedragen Agenda een krachtige impuls geeft aan de Brede Welvaart in de regio. Met deze concept Economische Agenda wordt invulling gegeven aan de motie van de leden Klaver en Nijboer om samen met de regio te verkennen hoe te realiseren dat de opbrengsten niet alleen privaat zijn maar ook publiek, en juist bij de regio terechtkomen.²

Wij spreken grote waardering uit voor de bewoners, organisaties en mede-overheden voor de enorme inzet en betrokkenheid bij de totstandkoming. Wij wensen de kwartiermaker veel succes bij het verder brengen van zijn opdracht.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E. van Marum

De Minister van Economische Zaken,
D.S. Beljaarts

² Kamerstuk 35 561, nr. 21.